

ELBIR

Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

2020. december

Albert Einstein:

„Az okos emberek megoldják a problémákat, a zsenik pedig megelőzik őket.”

Vagyonvédelmi ajánlások a betöréses lopások megelőzésére

A vagyonvédelem olyan folyamatos és céltudatos tevékenység, amelynek célja egy konkrét vagyontárgy vagy objektum, illetve ezek összességének megóvása valamilyen illetéktelen behatolással szemben. A védelem többszintű lehet.

A mechanikai védelem az épületek, építmények illetéktelen behatolás elleni védelmére szolgáló építészeti és műszaki követelmények, illetve eszközök, továbbá az értékek biztonságos tárolását szolgáló berendezések alkalmazását jelenti. A megfelelő falazatok, födémek, nyílászárók, zárrendszerek, rácsok, biztonsági üvegek és fóliák sem jelentenek áthatolhatatlan akadályt, de a betöréshez szükséges időt mindenképpen meghosszabbítják.

Az elektronikai védelem az illetéktelen bejutás és a védett értékek eltulajdonítási kísérletének jelzésére, távjelzésére szolgáló elektronikus eszközök alkalmazását jelenti. Egyik fajtája a helyi riasztórendszer, amely erős hang- és fényjelzéssel zavarja meg a behatolni szándékozót. Ennél sokkal hatékonyabb a távfelügyelettel működő riasztórendszer, amely nem helyi szirénát szólaltat meg, hanem egy vagyonvédelmi cégnél jelez. Így – riasztás esetén – a rövid időn belül helyszínre érkező szolgálat valóban hatékonyan tud beavatkozni a jogsértés megakadályozása érdekében.

Korszerű vagyonvédelemről akkor beszélhetünk, ha a mechanikai és az elektronikai védelem biztosítással is kiegészül. A biztosítási szerződésben kell rögzíteni a biztosítási eseményeket, vagyis az olyan jövőbeli, károsító eseményeket (tűz, szélvihar, betörés, rablás stb.), amelyek bekövetkezése esetén biztosítási szolgáltatás jár az ügyfélnek.

A védelmi rendszer kialakításánál mindenképpen érdemes a Magyar Biztosítók Szövetsége (a továbbiakban: MABISZ) által minősített termékeket előnyben részesíteni, ezeket – szakszerű telepítés, beépítés esetén – minden biztosító elfogadja. Az ajánlással rendelkező termékek listája és MABISZ besorolása nyilvános, bárki számára elérhető a <http://www.pluto.hu> honlapon.

A bejárati ajtók esetében fontos a **kiemelés elleni védelem**, ami az ajtólapnak a forgópántokról – az ajtó becsukott helyzetében – történő leemelhetőségének megakadályozását jelenti. Ez megvalósítható az ajtólap élére szerelt és az ajtó zárt állapotában a tokba beforduló (minimum két darab) csapokkal, amelyek egyúttal az ajtólap beszakítását is akadályozzák, vagy a forgópántok fölé a tokba csavarozott, a leemelést ellenálló csavarokkal.

Kétszárnyú bejárati ajtók esetében elengedhetetlen a **reteshúzás elleni védelem**.

Ez többféle módon is megoldható:

- ha a nem nyíló ajtószárny alul és felül billenő karos szerkezettel van az ajtótokhoz rögzítve;
- ha a nem nyíló ajtószárny alul és felül tolózárrel van az ajtótokhoz rögzítve, de a nyíló szárny benyomása nem lehetséges, vagy annak benyomhatósága esetén a tolózár fel-le mozgatás ellen védett;
- a tolózár védelmével, azaz a mozgatható elemeket másik – az ajtószárny nyitása nélkül – hozzá nem férhető elemmel rögzítik, vagy elfedik, így akadályozva meg a mozgatást.

Az ablakokat, kirakatokat az előírásoknak megfelelő ráccsal, vagy más, azzal egyenértékűnek tekintett műszaki megoldással lehet védettebbé tenni.

A **rácsok** megfelelő anyaga 12 mm átmérőjű acélrúd; a kiosztása maximum 100 x 300 mm lehet a teljes felületen; a csomópontjai hegesztettek, vagy a hegesztéssel azonos szilárdságot biztosító más kialakításúak lehetnek. A rácsot a falazathoz 30 cm-enként, de minimum négy darab, a rács keresztmetszeténél nem kisebb keresztmetszetű falazó körömmel szükséges a falhoz rögzíteni. Hagyományos, 38 cm-es téglafal esetén a rögzítéshez használt falazó körmök minimális beépítési mélysége 150 mm.

A rács kiváltására alkalmas lehet:

- az **áttörés gátló üveg**, a támadhatóság, illetve ellenállás tekintetében legalább az üvegszerkezet ellenálló képességével egyenértékű tok- és keretszerkezettel;
- az **üvegezés mögött elhelyezett, leereszthető, zárható rács, elektronikai jelzőrendszerrel kombinálva**;
- **dobásálló üvegek, illetve a MABISZ által ajánlott biztonsági fóliák távfelügyeleti, elektronikai jelzőrendszer együttes alkalmazásával**, amennyiben az üveg támadása esetén riasztójelzést küld.

A **biztonsági fóliák** szerepe a betörés folyamatának késleltetése. Arra nem alkalmasak, hogy megakadályozzák az ingatlanba való behatolást. Támadás esetén az üvegtáblát egyben tartja, az nem hullik szilánkjaira, a behatolási nyílás kibontásához további idő szükséges. Csak a megfelelő képesítéssel rendelkező szakember által telepített fólia fogadható el vagyónvédelmi eszközként, amelynek tényét a MABISZ ajánlason található telepítési nyilatkozat igazolja. Figyelni kell arra, hogy a fóliák anyaga az állandó hő- és fényhatás, valamint UV sugárzás következtében átalakul és elveszti eredeti mechanikai tulajdonságait. Fontos tudni, hogy a biztosítók a biztonsági fóliát önmagában nem fogadják el a rács helyettesítésére.

Nagyon lényeges a megfelelő zárszerkezet kiválasztása. **Biztonsági zárnak** minősül a minimum öt csapos hengerzárbetéttel, vagy minimum hat rotoros mágneszárbetéttel ellátott zárszerkezet, az egy, illetve két oldalon fogazott kulcsos, legalább hat lamellás zár, amennyiben ezek variációs lehetőségeinek száma meghaladja a tízezret.

Igen változatos minőségi és biztonsági igényeket elégítenek ki a szabványos, Euro-profilú **hengerzárbetétek**. Készülnek kétoldalas, egyoldalas és forgató gombos kivitelben. Nagy előnyük, hogy a kulcs elvesztésekor nem kell az egész zárszerkezetet kicserélni, csak a hengerzárbetétet. Érdemes tudni, hogy a belső oldalon forgató gombos zárbetét kitekintő ablakos, vagy üvegezett ajtókon nem alkalmazható.

Nagyon fontos a **letörés elleni védelem**. A hengerzárbetét az ajtóalap síkjából legfeljebb egy millimétert állhat ki. Amennyiben az ajtólap vastagsága és a hengerzárbetét hossza ezt nem teszi lehetővé, a kiálló rész hosszával megegyező vastagságú, letörés elleni védőeszközt – biztonsági zártakaró, zárcímer, rozetta, zárvédő lemez, stb. – kell alkalmazni. A letörés elleni védőeszközt kívülről le nem szerelhető módon kell az ajtólaphoz rögzíteni.

Figyelni kell a **fúrás elleni védelemre** is. A zárszekrény, illetve a hengerzárbetét akkor fúrásvédtett, ha legfeljebb 500 W teljesítményű fűrőgéppel, „gyorsacél” anyagú fűrőszárral végzett roncsolásos támadás három percen belül nem teszi lehetővé a nyitást.

A minőségi zárszerkezetek biztonságosabbak lehetnek az átlagos hengerzárbetétes zárnál, de több kényelmetlen tulajdonságuk is van. **Lamellás zár** (lemezes, általában kéttollú kulcsos zár) esetében a kulcs nagyobb, nehezebb, elvesztése esetén az egész zárat cserélni kell. Ezzel szemben nem veszélyezteti az eléggé elterjedt hengerzárletörés módszere és a zár finomnyitása is nehezebb, nagyobb szakértelmet igényel.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a **záráspontosságot**, azaz az ajtó csukott állapotában az ajtólap éle és az ajtótok belső oldala között milliméterben mért távolságot! Minél jobb a záráspontosság, annál inkább megnehezíti, hogy az ajtólapot kívülről be-, vagy kifeszítsék.

Nagyon fontos a **reteszelési mélység**, vagyis a zárszerkezet teljesen zárt állapotában a zárnyelvnek a fogadó elembe (ajtótokba, ellenlemezbe) való hasznos benyúlása.

A biztonságot fokozza a **többpontos zárás**. Erről akkor beszélünk, ha a zár reteszvasai egymástól legalább harminc centiméteres távolságban helyezkednek el.

Célszerű **megerősített ellenlemez** alkalmazása. A zárnyelvet, reteszvasat fogadó vasalatot a nem fémből készült ajtótokhoz két irányból, minél hosszabb facsavarokkal kell rögzíteni. Jelentősen megnöveli a kiszakítással szemben tanúsított ellenállást, ha az ellenlemez az ajtótokon 45°-os szögben átmenő hosszú csavarokkal és dübellel a falhoz is rögzítve van. Az ilyen kialakítású biztonsági vasalat lemezvastagsága legalább két milliméter legyen.

Az **elektronikai jelzőrendszer** feladata a védett területre történő behatolás érzékelése, jelzése és naplózása. A rendszer alapvetően a jelzőközpontból, a kezelő tasztatúrából, különféle célú érzékelőkből, hang- és fényjelző eszközökből, valamint a helyi kommunikációs hálózat elemeiből épül fel. Ez gyakran kiegészül a távfelügyeleti központokba történő átjelzésére szolgáló kommunikátor egységgel.

A **felületvédelem** a védett tér külvilággal határos felületeinek a felügyelete. Egyik célja az előjelzés, vagyis a rendszer már a védett térbe történő illetéktelen behatolás első szakaszában (ajtó, ablak felfeszítése, üveg betörése, fal bontása) jelzést generál. A másik, hogy lehetővé tegye az ingatlanban tartózkodó személyek szabad beltéri mozgását riasztásjelzés generálása nélkül. Leggyakrabban alkalmazott eszközei a nyitásérzékelők és az üvegtörés-érzékelők.

Teljes körű a felületvédelem, ha a rendszer felügyeli az összes nyílászáró szerkezetet, valamint a teljes körű mechanikai védelem követelményeit ki nem elégítő falazatokat, földemeket, padozatokat.

A **térvédelem** a védett objektum belső területein történő illetéktelen mozgásokat detektálja. Eszközei a különféle fizikai elvek alapján működő mozgásérzékelők.

Teljes körű a térvédelem, ha az elektronikai jelzőrendszer felügyeli az objektum teljes belső terét, jelez mindennemű illetéktelen emberi mozgást.

Csapdaszerű a térvédelem, ha a jelzőrendszer az objektumban található veszélyeztetett tárgyak, kiemelt fontosságú terek megközelítési útvonalait felügyeli.

A **távfelügyeleti központ** a helyi jelzőközpontokból beérkező jelzések napi huszonnégy órás, folyamatos felügyeletét és a jelzésfeldolgozást végző diszpécserközpont. Az ügyfelek és a biztosítók számára fontos, hogy rendelkezzen saját kivonuló szolgálattal, megfelelő számú járőrrel és gépjárművel. Kivonuló szolgálat esetében döntő paraméter a riasztásjelzés vételétől számított, szerződésben garantált helyszínrre érkezési idő.

Az olyan lezárható eszköz minősül **értéktárolónak**, amely szimpla vagy dupla acéllemez fallal, a két fal között pedig légréssel vagy speciális töltettel rendelkezik, és a lemezek együttes vastagsága minimum 2 mm. Az értéktároló szekrények működtetése kéttollú kulcsos vagy háromtárcsás számkombinációs zárral, illetve elektronikus kódzárral, opcionálisan kéttollú kulcsos vésznyitási lehetőséggel történhet. Fontos, hogy az értéktároló kulcsa a zár nyitott állapotában nem vehető ki a zárból. Lényeges tudni, hogy a hengerzárbetéttel működtetett zárszerkezet nem minősül értéktároló zárnak. Az értéktárolót a MABISZ ajánlásában foglaltaknak megfelelő módon – „telepítói nyilatkozattal” dokumentáltan – épületszerkezeti tartóelemhez kell rögzíteni. Nem téríti meg a biztosító a kárt, ha az értéktároló kulcsát vagy másodkulcsát a kulcs őrzéséért felelős személy munkaidején kívül a kockázatviselés helyén tartották. Az értéktárolókra meghatározott kritériumoknak meg nem felelő fémszekrények vagy egyéb tárolóeszközök a bennük biztosítható összeg szempontjából bútornak minősülnek.

Újszerű biztonságtechnikai megoldást jelent a **füstágyú**. Betörés esetén a füstágyú másodpercek alatt vastag köddel árasztja el a teret. Használatának előnye, hogy a betörők nem számolnak vele, hiszen jól elrejthető. A hirtelen kialakuló, vastag köd miatt elveszítik tájékozódásukat, stresszes helyzetbe kerülnek és ez menekülésre készíti őket. A vagyonsvédelmi rendszer újbóli betörési kísérlet esetén ismét aktiválódik. A füstvédelem nyitvatartási időben vagy veszély esetén is aktiválható, így egy esetleges rablás megakadályozására is alkalmas lehet. A füst szagtalan és ártalmatlan az egészségre, nem rongálja a környezetet.

Forrás: www.mabisz.hu.

VAS MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG
BŰNÜGYI OSZTÁLY
Bűnmegelőzési Alosztály

9700 Szombathely, Petőfi S. u. 1/C.
Telefon: 06/94/521-065 Fax: 06/94/521-160
E-mail: bunmeg.vasmrfk@vas.police.hu